

Domovská stránka>Právne predpisy a judikatúra>Právo EÚ

Právo EÚ

Európska únia (EÚ) má svoj vlastný právny systém a svoje vlastné právo. Hlavné pravidlá a zásady sú ustanovené v zakladajúcich zmluvách. EÚ môže prijímať právne a legislatívne akty, ktoré musia členské štáty dodržiavať a uplatňovať.

Právo EÚ je právne záväzná a prístupná verejnosti vo všetkých úradných jazykoch EÚ. Prostredníctvom webovej stránky [EUR-Lex](#) máte prístup k úplnému zneniu právnych dokumentov EÚ vo všetkých týchto jazykoch a môžete vyhľadávať určité právne akty alebo právne predpisy.

Pramene práva EÚ

V EÚ sú dva hlavné pramene práva: **primárne právo** a **sekundárne právo**.

Primárne právo tvoria zmluvy vytvárajúce právny rámec Európskej únie. Sekundárne právo tvoria právne nástroje založené na týchto zmluvách, ako sú nariadenia, smernice, rozhodnutia a dohody. Okrem toho existujú všeobecné zásady práva EÚ, **judikatúra** vytvorená Súdny dvorom Európskej únie a **medzinárodné právo**.

Rozpoznávacím znakom práva EÚ je, že je priamo vymáhateľné pred súdmi členských štátov EÚ („priamy účinok“) a že sa môže stať, že zákony členských štátov EÚ nemusia byť uplatniteľné v prípade, keď sú v rozpore s právom EÚ („nadradenosť“ práva EÚ).

Primárne právo EÚ (zmluvy)

Primárne právo možno považovať za hlavný prameň práva Európskej únie. Má najvyššie postavenie v rámci európskeho právneho poriadku a tvoria ho najmä tieto **zmluvy**:

„zakladajúce“ zmluvy: **Zmluva o Európskej únii**, **Zmluva o fungovaní EÚ** a **Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu**, protokoly a prílohy k zmluvám, zmluvy o prístupí členských štátov Európskej únie a ďalšie zmluvy.

Tieto zmluvy spoločne stanovujú rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi, vymedzujú rozhodovací proces, právomoci inštitúcií EÚ a rozsah ich činností v rámci oblastí jednotlivých politik.

K poslednej revízii primárneho práva EÚ došlo **Lisabonskou zmluvou**, ktorá nadobudla platnosť v decembri 2009 (uvedené zmluvy zahŕňajú zmeny a doplnenia prijaté Lisabonskou zmluvou).

Sekundárne právo EÚ (právne predpisy, dohody atď.)

Sekundárne právo tvoria takzvané jednostranné akty a dohody.

Jednostranné akty sú najmä tie akty, ktoré sú uvedené v článku 288 **Zmluvy o fungovaní EÚ**: nariadenia, smernice, rozhodnutia, stanoviská a odporúčania. Okrem toho sú osobitné akty založené na predchádzajúcich zmluvách, napríklad, v oblasti trestných vecí sa naďalej uplatňujú „rámcové rozhodnutia“ (boli prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, keď policajná a justičná spolupráca v trestných veciach mala osobitné postavenie - viac informácií o tom nájdete, keď kliknete na nasledujúci odkaz: **zhnutia - trestné veci do novembra 2009**). Právne záväzné akty prijaté legislatívnym postupom (ako sú nariadenia, smernice a rámcové rozhodnutia) sa označujú ako právne akty alebo „právne predpisy“.

Dohody zahŕňajú medzinárodné dohody alebo dohovory podpísané Spoločenstvom alebo Európskou úniou a krajinou alebo organizáciou mimo EÚ, dohody medzi členskými štátmi a medzinštucionálne dohody uzatvorené rozličnými inštitúciami EÚ.

Zhnutia právnych predpisov a ďalšie informácie

Okrem databázy **EUR-Lex**, ktorá obsahuje úplné znenia všetkých právnych dokumentov EÚ, na webovej stránke **„Zhnutia právnych predpisov EÚ“** predstavujú hlavné aspekty právnych predpisov EÚ stručným a jednoduchým spôsobom. Obsahuje približne 3 000 zhnutí právnych predpisov EÚ vo forme prehľadov základných skutočností, ktoré sa distribuujú podľa tematických oblastí zodpovedajúcich **činnostiam EÚ**. Týkajú sa tém od poľnohospodárstva po dopravu a poskytujú komplexné a aktuálne pokrytie právnych predpisov EÚ. Čo však nie je pokryté, sú právne rozhodnutia, o ktoré je len dočasný záujem, ako sú rozhodnutia o grantoch.

Navyše databáza **EUR-Lex** sleduje všetky legislatívne návrhy počas rozhodovacieho procesu inštitúcií EÚ a **Europe Direct** ju dopĺňa tým, že ponúka zjednodušené zhnutia niekedy dosť dlhých a odborných právnych predpisov EÚ (odpovedaná aj na otázky občanov týkajúce sa EÚ).

Posledná aktualizácia: 18/01/2019

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.